

VERENIGING
JONGE
INSOLVENTIERECHT
ADVOCATEN.

Per e-mail en via: [Overheid.nl | Consultatie Wet Wijziging Wsnp \(internetconsultatie.nl\)](https://overheid.nl/consultatie/wet-wijziging-wsnp/)
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Zijne Excellentie de demissionair Minister voor Rechtsbescherming
De weledelgeleerde heer drs. S. Dekker

Vereniging JIRA
p/a/ Beethovenplein 10
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam
Nederland
T +31 20 546 04 62
M +31 6 114 358 13
F +31 20 546 07 92
info@verenigingjira.nl
Onze ref.
Wet Wijziging WSNP
Datum
10 februari 2021

Hooggeachte heer Dekker,

Op 2 december 2020 hebt u via de website www.internetconsultatie.nl een openbare consultatie gepubliceerd voor het wetsontwerp voor wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhelpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (het “**Wetsontwerp**”). De Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (“**JIRA**”) geeft hierbij haar zienswijze op het Wetsontwerp.

Doel

Het Wetsontwerp heeft als doel een betere aansluiting tussen het gemeentelijk schuldhelpverleningstraject en de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (“**WSNP**”) te bewerkstelligen. JIRA staat positief tegenover het doel van het Wetsontwerp en acht het, gelet op de in de memorie van toelichting bij het Wetsontwerp weergegeven problematiek, van belang om aanpassingen aan de Faillissementswet (“**Fw**”) te brengen voor een betere doorstroom tot de WSNP.

De beoogde wijzigingen zien onder meer op aanpassingen van de toetsingscriteria voor toelating tot de WSNP. Het betreft onder andere de volgende wijzigingen:

- de ‘goede trouw-toets’ ex artikel 288, eerste lid, sub b, Fw. Deze toets wordt conform het voorstel teruggebracht van vijf naar twee jaar; en
- de introductie van een uitzonderingsmogelijkheid op de tienjaarstermijn ex artikel 288 lid 2 sub d. Op grond van deze uitzonderingsmogelijkheid kan de rechter het verzoek tot toelating van de WSNP toewijzen indien de WSNP in minder dan tien jaar voorafgaand het verzoek reeds van toepassing is geweest op de schuldenaar (Wetsontwerpartikel 288, vierde lid, Fw).

Daarnaast introduceert het Wetsontwerp de mogelijkheid voor schuldeisers om hoger beroep in te stellen tegen de toelating tot de WSNP (Wetsontwerp artikel 292, tweed lid, Fw).

Verkorting termijn van de ‘goede trouw-toets’

Blijkens de memorie van toelichting hebben zowel de Raad voor de Rechtspraak als de Nationale Ombudsman geconstateerd dat de voorwaarden om toegang te krijgen tot de WSNP te strikt zijn en dat dit de reden is dat de doorstroom van het gemeentelijk schuldhulptraject naar de WSNP stagneert (pagina 3). De toelatingscriteria worden in de praktijk echter niet altijd strikt toegepast. Onder bepaalde omstandigheden kan de rechter het verzoek toewijzen ondanks dat niet aan bepaalde toelatingscriteria wordt voldaan. Dit is ook wel bekend als de ‘hardheidsclausule’ zoals opgenomen in artikel 288, derde lid, Fw. Dit geldt ook voor de ‘goede trouw-toets’: het verzoek tot toelating tot de WSNP kan, ook als de schuldenaar in de vijf jaren voorafgaand aan het verzoek niet te goeder trouw is geweest ten aanzien van het ontstaan of onbetaald laten van zijn schulden, worden toegewezen, indien voldoende aannemelijk is dat de schuldenaar de omstandigheden die bepalend zijn geweest voor het ontstaan of onbetaald laten van zijn schulden, onder controle heeft gekregen.

Om de doorstroom te bevorderen wordt één van de toelatingscriteria in het Wetsontwerp versoepeld door middel van verkorting van de termijn van de ‘goede trouw-toets’ van vijf naar twee jaar. JIRA merkt op dat de hardheidsclausule al voorziet in de mogelijkheid om af te wijken van de vijfjaarstermijn. Het is JIRA daarom niet duidelijk waarom aanpassing van de wet noodzakelijk is. Klaarblijkelijk bestaat er (bij de gemeentelijke schuldhulpverleners) onduidelijkheid over de toelatingscriteria en over de manier waarop de rechter de hardheidsclausule toepast. JIRA beveelt aan met verschillende stakeholders (waaronder gemeentelijke schuldhulpverlening, rechters en bewindvoerders) in overleg te treden over de (te strikte) toepassing van deze hardheidsclausule. Daarnaast loont het wellicht om op dit punt meer voorlichting te geven door bijvoorbeeld scholing of cursussen aan betrokkenen. De wijziging van de termijn voor de ‘goede trouw-toets’ van vijf naar twee jaar zorgt voor een lagere drempel, maar wordt daarmee ook de heersende onduidelijkheid aangepakt?

Daarbij vreest JIRA dat indien de termijn verkort zal worden van vijf naar twee jaren, dit zal leiden tot meer misbruik. Een van de belangrijkste redenen voor de toelatingscriteria van de WSNP is om misbruik te voorkomen. JIRA meent dat het uitgangspunt van relatief strikte toelatingscriteria in combinatie met de mogelijkheid voor de rechter om hiervan af te wijken, dé juiste wijze is om een balans te creëren tussen enerzijds de belangen van de schuldenaar en anderzijds de belangen van schuldeisers. De rechter is bij uitstek geschikt om te toetsen of kan worden afgeweken van de vijfjaarstermijn. JIRA acht het wenselijk om de huidige wetgeving in stand te laten en beveelt aan om het werkelijke probleem - namelijk onduidelijkheid over de toelatingscriteria en toepassing van de hardheidsclausule - op te lossen.

Uitzonderingsmogelijkheid tienjaarstermijn

Een schuldenaar kan op grond van huidige wetgeving niet doorstromen naar de WSNP indien hij in de tien jaar voorafgaand aan zijn toelatingsverzoek al eerder gebruik heeft gemaakt van de WSNP. In tegenstelling tot de hardheidsclausule die betrekking heeft op de ‘goede trouw-toets’, biedt de wet de rechter geen mogelijkheid om af te wijken van deze regel. Het Wetsontwerp voorziet in deze leemte. In het Wetsontwerp is opgenomen dat de rechter het verzoek tot toelating van de WSNP kan toewijzen, ook in gevallen waarbij de WSNP in minder dan tien jaar voorafgaand het verzoek reeds van toepassing is geweest op de schuldenaar.

Zoals terecht in de memorie van toelichting wordt omschreven kan er veel veranderen in tien jaar. Op grond van de huidige wettelijke regeling kan geen rekening gehouden worden met de persoonlijke omstandigheden van de schuldenaar en dient de rechter het verzoek tot toelating tot de WSNP af te wijzen als niet aan de tienjaarstermijn wordt voldaan. JIRA onderschrijft dat dit in sommige gevallen onredelijk kan zijn. JIRA meent dat het toekennen van een discretionaire bevoegdheid aan de rechter zal leiden tot maatwerk en passende regelingen en juicht dit toe.

Hoger beroep

Het Wetsontwerp voorziet in de mogelijkheid voor schuldeisers om hoger beroep in te stellen tegen de beslissing van de rechter om het verzoek tot toelating tot de WSNP toe te wijzen. Het Wetsontwerp introduceert deze mogelijkheid om de belangen van schuldeisers te beschermen. De voorgestelde aanpassingen aan de toelatingscriteria zullen er vermoedelijk toe leiden dat schuldenaren sneller worden toegelaten tot de WSNP. Door schuldeisers de mogelijkheid van hoger beroep toe te kennen, worden zij gehoord en komt mogelijk essentiële informatie boven tafel. Schuldeisers beschikken doorgaans over informatie die relevant kan zijn voor de beslissing om de hardheidsclausule wel of niet toe te passen. JIRA meent in aanvulling hierop dat de mogelijkheid van hoger beroep zal bijdragen aan acceptatie bij de schuldeisers voor de toelating tot de WSNP en de toekenning van een eventuele ‘schone lei’. JIRA staat dan ook positief tegenover de introductie van de mogelijkheid tot het instellen van hoger beroep door schuldeisers. De voorgestelde termijn van acht dagen sluit bovendien aan bij de termijnen die binnen de Faillissementswet gelden.

Daarnaast geeft JIRA in overweging om schuldeisers al in eerste instantie de mogelijkheid te bieden om hun standpunten met betrekking tot het WSNP verzoek kenbaar te maken. Dit zal de efficiëntie van het traject ten goede komen.

Tot slot

Gelet op het voorgaande beveelt JIRA invoering van het Wetsontwerp, eventueel met enkele van de hiervoor omschreven aanpassingen, van harte aan.

Hoogachtend,

Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (JIRA)

Mary Barsoum

Vera Leferink (voorzitter)

Bob Rikkert (vice-voorzitter)

Marleen Jonckers (secretaris)

Inge Lok (penningmeester)